

緬漢詞典

မြန်မာ-တရုတ်

အဘိဓာန်

緬 漢 詞 典

北京大學東方語言文學系
緬甸語教研室編

商 務 印 書 館

1990年·北京

《缅汉词典》编辑人员

主要编辑:

任竹根 汪大年 李 谋 施振才 姚秉彦
韩德英 赵 敬 计莲芳 姜永仁 蔡祝生

责任编辑:

秦森杰

MIAN HAN CI DIAN

缅 汉 词 典

北京大学东方语言文学系

缅甸语教研室编

商务印书馆出版

(北京王府井大街36号 邮政编码100710)

新华书店总店北京发行所发行

北京外文印刷厂印刷

ISBN 7-100-01038-1/H·355

1990年10月第1版 开本787×1092 1/32

1990年10月北京第1次印刷 字数1919千 1/16

印数0-1,500册 印张80 1/2

定 价: 37.50 元

前 言

缅甸是我国友好邻邦，中缅两国人民的“胞波”情谊源远流长。为了进一步促进两国的文化交流，增进两国人民的相互了解，发展中缅两国人民的传统友谊，我们于1974年初开始本词典的编纂工作。开始时，我们从缅甸劳动人民报公布的有十万词条之多的词典条目征集意见表中，挑选出常用的基本词目，并参考了吴温（U WUN）《大学缅语词典》1—5卷、贾德森《缅英词典》（JUDSON'S BURMESE-ENGLISH DICTIONARY）、吴吞敏（U HTUN MYINT）《巴利语转缅语词典》、巴汉博士（Dr. BAHAN）《大学英缅词典》、吴吞宁（U HTUN NYEIN）《学生英缅词典》、吴候生（U HOUT SEN）《巴利文——缅文字典》、缅甸教育部缅甸文委员会《简明缅甸语词典》、《缅甸百科全书》、吴丁崔（U TINT HSWEI）《缅语古文词典》、教育部的《专业词汇集》、吴翁瑞（U ONG SHWEI）《正字法词典》等辞书及李谋、姚秉彦编写的《缅汉词汇集》，吸收其中有益的词汇，构成本词典词目的主体，进行注释。但我们并不满足于原有的水平，又分头广泛地搜集古今缅文原著中有益的新旧语词和例句，经过认真筛选、审核、修改，最后收入词典中。这样，工作量相当大，加上缺乏经验，我们确实遇到了不少困难，走过了一些弯路。但在各方面的热情支援和自己的事业心与责任感的驱使下，我们克服了重重困难，经过十易寒暑，终于完成了词典的编纂工作，实现了多年来的夙愿。

《缅汉词典》是一部中型的语文工具书，可供专业研究人员、语文工作者、翻译工作者、教师和学习缅甸语的读者使用。

本词典共收缅甸语词约六万条。除一般词语外，还搜集了一些常用的派生词、复合词、习用语、成语、构词形式以及自然科学和社会科学的常用词语。

本词典所收条目均以拉丁字母注音，部分条目还附有插图，以便读者参考。词的释义及例句的选择力求准确、全面、简练、实用。

在编纂《缅汉词典》的过程中，缅甸专家吴吞丁（U HTUN TINT）和吴甘纽

(U KAN NYUNT)曾先后来我国参加词典审定工作。参加本词典部分编写工作的还有严修莹、王学安、任秀治等同志。北京大学中文系教师石新春、胡双宝同志以及商务印书馆秦森杰同志对本词典的中文释义、例句选择和释文的修饰等提出过不少中肯的意见。在此，我们一并向他们以及一切关心和热情支持我们工作的朋友和同志表示衷心的感谢。

本词典中的插图，一部分采用《简明缅甸语词典》中的插图，另一部分则由汪大年、王学安两同志绘制。

限于水平和经验，本词典肯定还有许多缺点和错误，恳切希望读者批评指正。

北京大学东方语言文学系

缅甸语教研室

1983年7月31日

体例说明

(一) 词条

词条主要由本词和释义两部分组成。有些词条还收有习用语、派生词、复合词以及部分构词形式。

(二) 本词

1. 本词用黑体字印刷。拼法相近的词，排在同一词条内，中间用斜线隔开；若拼法相差较大，则分立条目，但释义只注一处，另一处只注明等于某词。

2. 本词后注明词性。一词可能分属几种不同词类。各词类前分别标以罗马数字I、II、III等，按其常用与否和词的来源先后排列。缅甸语的词共分十一类，缩写如下：

က = ကြိယာ	动词	ဝ = ဝစ္စည်း	助词
ကထ = ကြိယာထောက်	助动词	မ = မျိုးပြဝကားလုံး	量词
ကဝ = ကြိယာဝိထေယန	副词	သ = သဗ္ဗန္တ	连词
န = နာမ်	名词	ဓ = ဓာမေဋိတ်	叹词
နဝ = နာမ်စား	代词	မသ = မြည်သံစုံဝကားလုံး	拟声词
နဝ = နာမ်ဝိထေယန	形容词		

3. 本词后用拉丁字母注明发音(《拉丁字母与国际音标对照表》附后)。如词类不同则分别在各词类释义条中注明发音。例如：

ကလန် I နါ <g-lan'> = ကန်လန် II ကါ <k-lan'> 撬

ကဝ် I နါ ① <kaw> 胶，浆糊 ② <kaw> (喻)关系户，后门，靠山 ③ <gaw> 铲子 ④ <kaw>

高族(居住在掸邦东部景栋、大其力一带) II ကါ <kaw> ①..... ②..... ③.....

注音以仰光语音为准。多音词在注音的尖括号内用斜线隔开。例如：

ပြည့်လျှံ ကါ <pyi' hlyan/pyei' shan> 充盈，满，充满

(三) 选词

1. 选词以实用为原则。凡在缅文书报中出现的词，基本上广收博揽，以便读者查找。同时，考虑到缅文中异写较多，从规范化的要求出发，本词典一般以缅甸出版的《简明缅甸语词典》中的

拼写法为准，其它异写均注参见该词。由于本词典编写时缅甸文委员会编的“缅甸正字法”尚未出版，来不及对照修改，有些字如“ဝ်”本词典仍沿用“ဝ”者为多，敬请读者使用时注意。

2. 结构松散的复合词，凡了解其组成的各部分释义后即可正确无误地了解该词的释义，就不单列词条。只列在有关词条之后，作词的用例。释义与用例之间用冒号隔开。例如：

ညီညွတ်ရေး နှု၊ 团结： ~ တပ်ပေါင်းစု 统一战线

3. 某个词虽然属于复合词，但结构紧密，搭配关系比较固定，而且意义有所引伸或转变者，则单列词条。例如：

ငါးရံ့ကိုယ် နှု၊ (女性) 丰满、匀称的身材

4. 部分古语中的用词，平时较少见，词形略有差异，但词义几乎完全相同，此类词集中列入一词条。例如：

ပုဉ်း နှု၊ (古) 众多，同义词有： ~ ထူ၊ ~ ထေ၊ ~ ပေါ၊ ~ ပုံ၊ ~ ဖြင့်၊ ~ မွှေး၊ ~ မျှ၊ ~ လှိုင်၊ ~ ဝန်၊ ~ ရှန်၊ ~ သိ၊ ~ ဟံ့等

5. 动物、植物、矿物等专有名词凡属同类者，视情况在本词下列举说明，不再单列词条。例如：

ညောင် နှု၊ <nyaun> 【植】榕树，有： ~ ကြိတ် 纯叶榕， ~ ချဉ် 斑点榕，雀榕，…… ~ ဆင် 小叶榕等多种

6. 通过各种方式，构成新词，其组词方法有一定规律可循者，不单列词条，视需要在有关词条下作为用例列出。如：

动词、形容词重叠而成副词：

列词条 不列词条

ကြိုးမား —> ကြိုးကြိုးမားမား

ချစ်ခင် —> ချစ်ချစ်ခင်ခင်

လေးစား —> လေးလေးစားစား

လှပ —> လှလှပပ

动词或形容词加前缀ဝ或အ构成副词：

列词条 不列词条

မြိုး —> ဝမြိုးမြိုး

မြန် —> အမြန်

加后缀“ကန်”“ခြင်း”或其它词头、词尾而构成副词或名词。

列词条 不列词条

ထိန် —> ထိန်ကန်

ဝင်း —> ဝင်းကန်

သွား —> သွားခြင်း

ဖြူ —> ဖြူတူတူ

7. 有些构词形式比较复杂，在固定形式的内部，有些成份可以变化，这类构词形式虽不是词，但亦收作词条。并以代写号（～）表示其可变部分，在（～）处代入某些词即可成为完整的词组。例如：

词条	构成的词例
～ ကာ ～ ကာ	→ ရယ်ကာမောကာ ၊ ပျံကာဝဲကာ
မ ～ မ	→ မအိပ်မနေ ၊ မလေးမစား
မ ～ မချင်း	→ မလာမချင်း ၊ မနိုးမချင်း

8. 有些词条是词组或构词形式，本无词性可言。但根据其语法作用，仍註词性以作参考。

（四）释义

1. 多义词分别列出各条释义，并在前面标以①②等数码。词的本义或常用者列在前面。例如：

နိန်း ၊ I နိ <kein> ①数字，数目 ②基数 ③（占卜）吉日良辰；产生吉凶的原因 ④趋势，局面；征兆 II ကိ <kein> ①存在 ②【佛】睡觉 ③（古）数，计算 ④死

2. 为进一步说明释义或词的用法，视需要列出有关词的搭配、词组、习用语或例句。释义与用例之间均以冒号隔开。例如：

က I ... II ... III ဝါ <ga'> ①置于名词、代词、词组或句子后，表示前者为主语：အိုး～မပူလောင်း～ပူ 锅不热而锅盖发烫。（喻）皇帝不急，急煞太监。 IV သါ <ga'> （书）置于动词后，表示“假如，如果”之意：ဤစိတ်မျိုးရှိ～ပြည်သူ့အတွက်အကျိုးရှိသူဖြစ်နိုင်သည်။ 如果有这种精神，就能成为有益于人民的人。

ကရား နိ <k-ya:/kh-ya> （有把有嘴的）壶：ရေနေ့း～水壶 / ရေလောင်း～喷壶 / လက်ဖက်ရည်～茶壶

ခေါ်ဆို ကိ <khaw hso> ①叫，称为：သူ့ကိုအများကသံချောင်းလို～ကြတယ်။ 大家都叫他“铁柱”。

②召集：မျက်နှာစုံညီအစည်းအဝေးကို～ကျင်းပတယ်။ 召开全体会议。

3. 为便于理解本词意义，视需要附加插图。动植物等专有名词后有拉丁文或英文以作参考。

4. 某词条如需要参阅其他词条或某插图时注明“参见”、“见图”等字样。

5. 书面语、口语体兼收。

（五）习用语

1. 习用语（包括谚语、成语、俗语等）按不同情况分别列入本词、词的搭配和释义的例句中。

2. 习用语一般先注释缅文的本义，然后注明比喻意义或相对应的汉语习用语。

（六）音序

本词按缅甸字母顺序排列。

(甲) 辅音音序

က	ဆ	ခ	င	စ	ဟ
ခ	င	င	န	ဖ	ဗ
ဂ	ဈ	ဏ	ပ	ဘ	ဓ
ဓ	ည	ထ	တ	ထ	
င	ဋ	ထ	ဗ	ပ	
စ	ဌ	ဓ	ဆ	ဆ	

(乙) 元音音序

အ	အံ့	အဦး	(အိမ်)	အိမ်
(အာ)	အံ	(အာည)	(အုဒိ)	အိမ်
အာ	အံး	(အိဦး)	(အမ်)	အိမ်း
အား	အက်	(အိဦး)	အန့်	အုမ်
အိ	(အိက်)	(အိဦး)	အန်	အုမ်
အိ	(အုက်)	(အုဦး)	အန်း	အုမ်း
အိ	အောက်	(အုဦး)	(အာန့်)	အယ်
အု	အိုက်	(အုဦး)	အိန့်	(အာဟိ)
အု	(အမ်)	အည့်	အိန်	(အိုဟိ)
အု	(အုမ်)	အည့်	အိန်း	(အရိ)
အေ	အင့်	အညး	အုန့်	(အာရိ)
အေ	အင်	(အုဦး)	အုန်	(အေရိ)
အေး	အင်း	(အေဦး)	အုန်း	(အိုရိ)
အဲ့	(အိင်)	(အိဦး)	အပ်	(အလိ)
အဲ	အောင့်	(အုဦး)	အိပ်	(အိုလိ)
အော့	အောင်	(အဏ်)	အုပ်	(အယ်)
အော်	အောင်း	(အိဏ်)	(အပ်)	(အိုယ်)
အော	အိုင်	(အုဏ်)	(အိပ်)	(အဟိ)
အို	အိုင်	အတ်	(အုပ်)	(အိဟိ)
အို	အိုင်း	(အာတ်)	(အာတ်)	(အိုဟိ)
အို	အမ်	အိတ်	အမ့်	(အိုင်)
အံ	အုတ်	အုတ်	အမ်	
အံ	အုတ်	(အမ်)	အမ်း	

3. 表示词的学科, 用鱼尾号:

【工】	工业	【史】	历史	【律】	法律
【无】	无线电	【地】	地质, 地理	【音】	音乐
【天】	天文	【机】	机械	【语】	语言文学
【化】	化学	【军】	军事	【教】	教育
【气】	气象	【农】	农业	【哲】	哲学
【宗】	宗教(不含佛教)	【动】	动物	【商】	商业
【经】	经济	【纺】	纺织	【植】	植物
【矿】	矿业	【体】	体育	【解】	生理解剖
【美】	美术	【医】	医药卫生	【数】	数学
【物】	物理	【佛】	佛教	【剧】	戏剧与电影
【生】	生物	【建】	建筑		

(八) 符号

1. / 斜线号
 - ①用于分隔一词多音中的不同注音。
 - ②用于分隔释义部分的词搭配、例句、词组或习用语等。
2. ~ 代字号
 - ①在本词中表示省略或可代换部分。
 - ②在例词或例句中代表原词条。
3. = 等号
 - 表示与某词条释义相同。
4. () 圆括号
 - ①注明修词色彩。
 - ②加注内容或意义等方面的补充性说明。
 - ③注明与词条相关的内容。
5. [] 方括号
 - 注明词源。
6. 【 】 鱼尾号
 - 注明学科。
7. < > 尖括号
 - 注明发音。
8. …… 省略号
 - 注明省略部分。

II、元音：

	拉丁字母注音	国际音标注音		拉丁字母注音	国际音标注音
အ	a	a	အိုင်	ain	ai
အိ	i	i	အောင်	aun	au
အု	u	u	အတ်	at	aʔ
အေ	ei	e	အစ်	it	iʔ
အဲ	e	ɛ	အုတ်	ut	uʔ
အို	o	o	အိတ်	eit	eʔ
အော်	aw	ɔ	အုတ်	out	oʔ
အန်	an	ã	အက်	et	ɛʔ
အင့်	in	i	အိုက်	ait	aiʔ
အွန်	un	ũ	အောက်	aut	auʔ
အိုင်	ein	ɛ̃			
အိုင်	on	õ			

III、复辅音：从缅甸文字来看，缅文中有许多复辅音，用代号表示。如：

၂ ယ	၂ ယ + ယ
၂ ခ	၂ ခ + ယ
၂ ဝ	၂ ဝ + ယ
၂ ဖ	၂ ယ + ဝ + ယ
၂ ယ + ဝ	၂ ခ + ဝ + ယ
၂ ခ + ဝ	

说明：1. 许多复辅音在语音中已经发生变化，本词典中按实际语音注音。如：

(1) 腭化音

	国际音标	拉丁字母
ကျ ဝ + ယ	te	ky
ချ ဝ + ယ	tɕ	khy
ဂျ ဝ + ယ	dʒ	gy
ပြ ဝ + ခ	pj	py
ပြ ဝ + ခ	pʲ	phy
မြ ဝ + ခ	mj	my

(2) 唇化音

က	က + ဝ	kw	kw
ခ	ခ + ဝ	k'w	khw
ဂ	ဂ + ဝ	sw	sw
င	င + ဝ	jw	yw
ဇ	ဇ + ဝ	pw	pw

(3) 清化音

င	င + ဝ	ဂ	hng
န	န + ဝ	ဂ	hn
မ	မ + ဝ	မ	hm
မ့	မ + ဝ + ဝ	မ့	hmy
မ့	မ + ဝ + ဝ	မ့	hmy
မ့	မ + ဝ + ဝ	မ့	hmy
မ့	မ + ဝ + ဝ	မ့	hmy

2. 有些复辅音在发音时比较困难，往往丢失某一音素。如：

拉丁字母	国际音标	
မ့	mywei	mwe ²³ 丢失辅音 y[j]
လှိုင်	shaut	lau ⁴⁴ 丢失辅音 l [l]
မြန်ကြား	mywet kya: mwe ⁴⁴ tea ⁵⁵	丢失辅音 y[j]

IV、声调：现代缅甸语共分四个调类：高降、低平、高平、短促。本词典的注音中，声调符号如下：

1. 高降调：〈~'〉
2. 低平调：无符号
3. 高平调：〈~:〉
4. 短促调：〈~t〉

有些字的声调在连续时变成轻声。注音时用一短横表示。如：

အက <a-ka'> ; ကား <g-za:> ; ထိတ် <dh-peit>

目 录

前言.....	1
体例说明.....	3
(一) 词条.....	3
(二) 本词.....	3
(三) 选词.....	3
(四) 释义.....	5
(五) 习用语.....	5
(六) 音序.....	5
(七) 略语.....	7
(八) 符号.....	8
注音说明.....	9
〈缅汉词典〉正文	1—1232
附录一：世界各国、地区及首都（首府）名称表.....	1233
附录二：缅甸历史年代表.....	1247
附录三：缩略语.....	1257
附录四：各国通讯社.....	1261
附录五：缅、英、汉人名对译表.....	1262
附录六：度量衡表.....	1266
附录七：化学元素表.....	1268

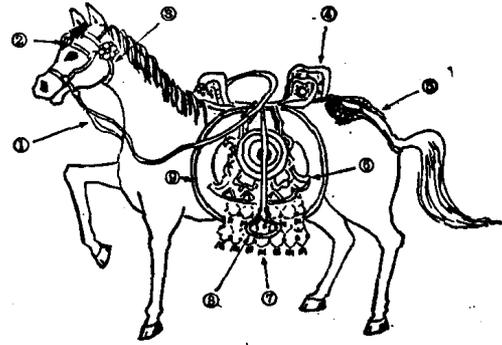

က I နှိ <ka'> ① 緬文第一个字母，名称为ကကြီး ② [孟] 鱼 ③ (马、象等的) 鞍；(牛车、马车上的) 座位 ④ (合) 舞，舞蹈，ရှမ်း ~ 掸族舞 II ကိ <ka'> ① 套车，套犁；နှားဖြူတရား ~ သောလည်း 套着两头白牛的车 ② 备鞍，备马，备象，准备坐骑；မြင်းကို ~ ရှိအပြင်းစီး ချသွား လေသည်။ 给马备鞍后纵马飞奔而去。③ 跳舞；ကရင်က ~ သည်။ 跳克伦族舞。④ 止 (多用在否定句或疑问句中)；ကိုယ်စားလှယ်တရာ ~ ရွဲလား။ 不止一百名代表吧？/ ဝါး အထွက် ၂ ဆ ~ တိုးလာပြီ။ 稻子产量提高了不止两倍。/ သူငယ်ချင်းလည်းမ ~ ၊ ရည်းစားလည်းမကျ။ 不止是朋友关系，可又算不上是情人。III ဝါ <ga' / ka'> ① 置名词、代词、名词词组或句子后，表示前者为主语；အိုး ~ မပူဝ လောင်း ~ ပူ။ 锅不热而锅盖发烫。(喻) 皇帝不急，急死太监。② (口) 表过去时态；ဟိုးရှေးရှေးတုန်း ~ 从前，很久以前 / မနေ့ည ~ 昨晚 ③ (口) 从；စနေနေ့ ~ စပြီး ဝေ ကူးကန်ဖွင့်မယ်။ 游泳池从星期六起开放。/ ကျနော်အိမ် ~ လာတာပါ။ 我是从家里来的。④ (口) 表示在某个地方的……；စက်မှုတက္ကသိုလ် ~ ကျောင်းသား 工业大学的学生 IV သါ <ga'> (书) 置动词后，表示假如，如果；ဤစိတ်ဗျိုး ရှိ ~ ပြည်သူ့ အတွက်အကျိုးရှိသူဖြစ်နိုင်သည်။ 如果有这种精神，就能成为有益于人民的人。

ကကတိုး နှိ <ka' g-do> [孟] 緬土瓦县产的白鱼 (Tavoy mountain barbel)
 ကကတစ် နှိ <ka' g-dit> [孟] ① 鲈鱼，与ကသမြင်းငါးစင်စပ် 等同属 Peridoe (perch family) ② (俚) 混血儿的子女
 ကကလောင် နှိ <ka'g-laun> [孟] 无鳞鱼的一种 Eulro-piichthys vacha
 ကကုလ နှိ <ka'ku'la'> [英 calculus] 【数】微积分
 ကကုရံ နှိ <ka' ku yan> [孟] 牙鳢，若开邦叫 ငါးလက်ခွာ，土瓦叫 ငါးကွဲယင်，与 ငါးပုတ္တား 同科属，海产，可制鳔胶；鳃鱼
 ကကေးအို နှိ <ka' kei: o> [英 cacao] 可可树；~ သီး 可可豆
 ကကောက် နှိ <g-gaut> = တံကောက်
 ကကျင်း နှိ <ka' gyin> 鞍，鞍垫
 ကကြီး နှိ <ka' gyi> ① 緬文第一个字母 က 的名称 ② (俚) 妓女
 ကကြီးခေ့ နှိ <ka' gyi: kha' gwei> 原意为緬文第一、

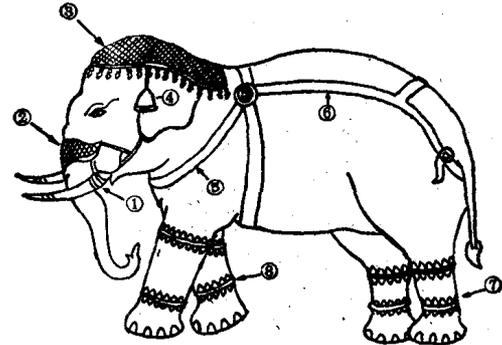
第二两个字母名称，(喻) 基础知识；ဘောဂဗေဒ ~ 经济学入门

ကကြီးထွန် နှိ <ka' gyi: htun> 五齿耙
 ကကြီး နှိ <ka' gyo> ① 拴鞍子的绳带 ② 坐骑的装饰物，马饰，象饰 ③ 舞蹈的伴奏曲 ④ 有关舞蹈动作的规定 ⑤ 牵引木偶的绳子

ကကြီး (မြင်း)

- ① ဂေဟကာ ② ဦးခက် ③ မေးတူကြိုး ④ ကုန်းနှီး ⑤ မြီးပျမ်း
- ⑥ သက္ကဒါန် ⑦ တင်ရန် ⑧ နင်းကွင်း ⑨ ကတောင်

ကကြီး (ဆင်)

- ① စွယ်ခွေး ② မျက်နှာတပ် ③ ဦးကင်းဖုံး ④ နားဆွဲ ⑤ လည်ဆွဲ
- ⑥ ရတနာကြိုး ⑦ ခြေကျင်း ⑧ လက်ကောက်

ကကြီးကကွက် နှိ <ka' gyo: ka' gwet> = ကကွက်
 ကကြီးတန်ဆာ နှိ <ka' gyo: d-za> 坐骑的装饰物
 ကကြီးတန်ဆာဆင် ကါ <ka' gyo: d-za hsin> 备马，备象
 ကကွက် နှိ <ka' gwet> 舞蹈动作
 ကခန့် ကါ <ka' khon> 跳舞，跳跃

ကချေလာ နှ၊ <k-khy-la> [印] 不好的, 次的, 劣的: ~ ဝတ္ထု
水平低的小说

ကချေ/ကခြေ နှ၊ <ka'gyei/ka'gyi> 职业舞蹈演员
ကချေသဘင် နှ၊ <ka'gyei dh-bin/ka'gyi dh-bin> 舞蹈演出
ကချေသည် နှ၊ <ka'gye: dhe/ka'gyi dhe> 舞蹈者: ~ မ
职业女舞蹈演员

ကချော်ကချင်း ကဝါ <k-khyaw k-khyin:> = ကချော်ကချွတ်
ကချော်ကချွတ် ကဝါ <k-khyaw k-khyut> ①错误百出地:
~ ရေးထားသောစာစီစာကုံး: 错误百出的作文 ②马马虎虎,
不严肃: ~ မပြောနဲ့။ 说话别那么随随便便! / အလုပ်
လုပ်တဲ့အခါမှာ ~ မလုပ်ရ။ 工作不能马马虎虎。

ကချင် နှ၊ <k-khyin> 克钦族(与中国景颇族为同一民族,
聚居于亲敦江与伊洛瓦底江上游一带, 语言属藏缅语
族)

ကချင်ပြည်နယ် နှ၊ <k-khyin pyi ne> 克钦邦
ကခြောက် နှ၊ <ka'gyaut> (俚) = ငါးခြောက်
ကငေါက် နှ၊ <ka' ngaut> (古) = ကကျင်း

ကစ မ၊ <ka' sa'> 立方厘米, ကုစင်တီမီတာ 的简称
ကစား ကါ <g-za:> ①玩, 游戏, 玩(球等): ~ စရာ 玩具/
သဘောလိဘော ~ တတ်တယ်။ 他会打排球。②赌博: ဖဲမ
~ ရ။ 不许打牌, 不许赌博。/ ~ သမား: 赌棍, 赌徒

③闹着玩: ~ တာပါကုာဝိတ်မဆိုးပါနဲ့။ 闹着玩的, 别生气!
④活动, 动起来动去: သူကပြောယင်းသူ့ စကားကို နားထောင်နေ
ကြသူများအားမျက်စိ ~ နေသည်။ 他一边讲, 一边环顾听
众。/ ဟိုတွေးဒီတွေးစိတ် ~ နေတယ်။ 东想西想, 定不下心
来。⑤操纵(行情、物价): ဈေး ~ သည်။ 操纵物价。

ကစားကွက် နှ၊ <g-za: gwet> 球类或棋类的布局
ကစားကွင်း နှ၊ <g-za: gwin:> 运动场

ကစားခွန်စား နှ၊ <g-za: khon za:> 体育运动, ~ ကြေး: 体
育费用 / ~ ပစ္စည်း: 体育用品

ကစားထိုင် နှ၊ <g-za: dain> 赌博中的主持人, 庄家
ကစားဝိုင်း နှ၊ <g-za: wain:> 赌场, 赌局

ကစိကစက် ကဝါ <g-zi' g-zet> 粉碎, 七零八碎: ပါလာခဲ့သော
ကိတ်မုန့်များ ~ ကြေကုန်သည်။ 带来的蛋糕都碎得不成样
子了。

ကစိကပက် ကဝါ <g-zi g-bet> 乱七八糟: ဒီကလေးထမင်းစားတာ
~ နဲ့ရှုံ့စရာကြီးကွာ။ 这孩子吃饭撒得到处都是, 真讨厌!

ကစီ နှ၊ <g-zi> 浆, 嚼烂或用冷布挤压成的烂饭
ကစီကရင် ကဝါ <g-zi g-yin> (古) = ကစဉ့်ကရဲ

ကစီတင် ကါ <g-zi tin> (给衣服、布等)上浆
ကစီရည် နှ၊ <g-zi yi> 浆

ကစီးကနင်း ကဝါ <g-zi: g-nin:> (罕)强迫
ကစု ပါ <g-zu'> (罕)只用于 ကောက်၊ တွေ့မြင်၊ ရ 少数动词
之后, 表示“所……的”

ကစူးကဝါ: ကဝါ <g-zu: g-wa:> (有生物)尖声地, 刺耳地,
~ အော်သည်။ 尖声怪叫。

ကစဲကရီ ကဝါ <g-se: g-yi> = ကစဉ့်ကရဲ / ရန်သူ့အားလုံး ~ ပြေး
လွှားကုန်၏။ 敌人狼狈逃跑了。/ ~ မပြောရ။ 不要乱
说。

ကစဲကသီ ကဝါ <g-se: g-thi> = ကစဲကရီ
ကစော့ နှ၊ <g-zaw'> ①一种小茄子, 也称 ကစို၊ ကစိုး၊ ကသော့၊
မြို့ပျက်ခရမ်း၊ ရှမ်းကစော့ 等 ②【植】望江南, 羊角豆 Cassia
occidentalis (the 'negro coffee)

ကစော့ကြီး နှ၊ <g-zaw' gyi:> 【植】望江南, 羊角豆
ကစော့ခါး နှ၊ <g-zaw' kha:> 【植】刺天茄 Solanum Indi-
cum (Indian night shade)

ကစော် နှ၊ <g-zaw> 糯米酒, 棕榈糖酿成的酒
ကစော်ပေါက် ကါ <g-zaw paut> 酿成米酒
ကစော်ဖောက် ကါ <g-zaw phaut> 酿米酒

ကစော်ဖတ် နှ၊ <g-zaw bat> 酒精
ကစိုကရွား ကဝါ <g-zo g-ywa:> (古)贫困地, 艰苦地
ကစိုကဝါ: ကဝါ <g-zo g-wa:> = ကစိုကရွား

ကစောင်းမှောက်ပြန် ကဝါ <g-zaun: hmaut pyan> 颠三倒
四, 颠倒

ကစစ် ကါ <g-sit> (罕)戏弄, 开玩笑
ကစဉ့်ကပါ: ကဝါ <g-zin'g-ba:> = ကစဉ့်ကရဲ

ကစဉ့်ကရဲ ကဝါ <g-zin' g-ye:> 七零八落, 四分五裂, 狼狈
不堪: အဖွဲ့ဝင်တွေ ~ ဖြစ်ယင်အဖွဲ့အစည်းနစ်နာမှာပဲ။ 如果组
织成员之间四分五裂的话, 组织就会受到损失。/ ပါ:
အစည်းပြေသကဲ့သို့ ~ ဆုတ်ခွါနေရပြီ။ 土崩瓦解, 狼狈败
退。

ကစဉ့်ကလျား ကဝါ <g-zin' g-lya:> = ကစဉ့်ကရဲ
ကစဉ့်ကရစ် ကဝါ <g-zin g-yit> (罕)七零八落, 狼狈不堪

ကစဉ့်: ကါ <g-zin:> 有纪律: မ ~ ဟူသောစကားသည်စည်း
ကမ်းမစောင့်ဆိုလိုသည်။ “မကစဉ့်:” 的意思是不遵守纪律。

ကစဉ့်: ကရည်: ကဝါ <g-zi: g-yi:> = ကစဉ့်ကရဲ
ကစိန်းကလက် ကဝါ <g-zein: 'g-let> (古)失魂落魄; 呆头呆
脑

ကစိန်းကဝါ: ကဝါ <g-zein: g-wa:> (古)失魂落魄; 呆头呆
脑: ဤသတင်းကြားရ၍သူသည် ~ မှိုင်နေတော့သည်။ 听到了
这个消息, 他呆住了。

ကစမ်းကဝါ/ကစမ်းကဝါ: ကဝါ <g-san: g-wa/g-san: g-wa:> 试
探, 摸索

ကစမ်းကသပ် ကဝါ <g-san: g-that> (古)坐卧不安, 不稳重
ကစွဲကစောင်း ကဝါ <g-zwe: g-zaun:> 反对地, 不和地, 拧
着

ကစွန်း နှ၊ <g-zun:> = ကန်စွန်း
ကဆံ့ နှ၊ <k-hson> (羊、牛、马等)奔腾, 跃跑状